



NOTAT

Dato: 16. februar 2010
Kontor: Kontrol- og Analyse-
kontoret
J.nr.: 09/11613
Sagsbeh.: GSN

Notat til Europaudvalget om afgivelse af skriftligt indlæg i C-434/09, Shirley McCarthy

1. Indledning

Supreme Court of the United Kingdom, Storbritannien, har forelagt EU-domstolen to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 3 og artikel 16 i direktiv 2004/38 (opholdsdirektivet).

Det centrale spørgsmål i sagen er, hvorvidt en person med statsborgerskab i to EU-medlemslande, men som alene har opholdt sig i det ene medlemsland i hele sit liv, er at betragte som en "berettiget person" i den betydning, hvori dette udtryk er anvendt i opholdsdirektivets artikel 3.

Endvidere stilles spørgsmålet, om en sådan person kan anses for at have "haft lovligt ophold i værtsmedlemsstaten" i opholdsdirektivets artikel 16's forstand om ret til tidsubegrænset, når den pågældende har haft ret til ophold i henhold til national ret, uanset at den pågældende ikke var i stand til at opfylde betingelserne som fastsat i opholdsdirektivets artikel 7.

2. Sagens faktiske omstændigheder

Sagsøger i er sagen en 50-årig kvinde, Shirley McCarthy, der har dobbelt statsborgerskab i henholdsvis Storbritannien og Irland. Det britiske statsborgerskab erhvervede sagsøger, idet hun blev født i Storbritannien, det irske har hun i kraft af, at moderen er født i Irland. Opholdsgrundlaget i Storbritannien følger af det britiske statsborgerskab. Sagsøger har opholdt sig hele sit liv i Storbritannien.

Sagsøger indgik i 2002 ægteskab med en tredjelandstatsborger, som ikke opfyldte betingelserne for at opnå opholdstilladelse i Storbritannien efter nationale regler. Sagsøger søgte herefter for første gang om at få irsk pas, som blev imødekommet. Sagsøger og dennes ægtefælle søgte efterfølgende om registreringsbevis og opholdskort i Storbritannien i medfør af EU-retten, som de blev meddelt afslag på under henvisning til, at sagsøger ikke var en berettiget person, og at ægtefællen følgelig ikke var ægtefælle til en berettiget person.

Sagsøger er på kontanthjælp og har ikke gjort gældende, at hun er eller har været arbejdstager, selvstændig erhvervsdrivende eller selvforsørgende i EU-rettens forstand.

Det centrale spørgsmål i sagen er, hvorvidt en unionsborger med statsborgerskab i både Storbritannien og Irland, som har opholdt sig i Storbritannien hele sit liv, falder under opholdsdirektivets personelle anvendelsesområde i artikel 3 alene i kraft af sit dobbelte statsborgerskab og uafhængig af, om hun har gjort brug af retten til fri bevægelighed.

Spørgsmålet om betydningen af dobbelt statsborgerskab i forhold til opholdsdirektivets artikel 3 i en situation som denne, hvor unionsborgeren ikke på noget tidspunkt er udrejst af sit oprindelsesland, har EU-domstolen ikke hidtil taget stilling til.

For så vidt angår fortolkningen af, hvad der konstituerer "lovligt ophold" i opholdsdirektivets artikel 16's forstand, foreligger der ingen EU-retspraksis herom.

Det søges således afklaret, om en person med statsborgerskab i to EU-medlemslande, som ikke på noget tidspunkt har været udrejst af det ene medlemsland, hvor hun er statsborger, kan støtte ret på opholdsdirektivet og hermed få adgang til familiesammenføring med sin ægtefælle, der er tredjelandstatsborger.

3. Dansk praksis

Sagen er interessant, idet den vedrører fortolkningen af det personelle anvendelsesområde i opholdsdirektivet for unionsborgere med statsborgerskab i to EU-medlemslande, hvor retten til fri bevægelighed ikke har været udøvet.

Problemstillingen i den forelagte sag har ikke været genstand for sager i Udlændingesservice.

4. Regeringens retlige stillingtagen og sagens betydning for dansk ret

Da Danmark har principiel interesse i at få fastslået, at en person med dobbelt statsborgerskab i to EU-medlemslande, som ikke på noget tidspunkt har udøvet sin ret til fri bevægelighed, ikke falder under opholdsdirektivets personelle anvendelsesområde, skal der fra dansk side afgives indlæg i sagen, hvori der argumenteres for, at opholdsdirektivet ikke finder anvendelse i en situation, hvor unionsborgeren opholder sig i den stat, hvor denne er statsborger og aldrig har udøvet retten til fri bevægelighed, uanset om den pågældende tillige har statsborgerskab i et andet EU-medlemsland, og at da opholdsdirektivet ikke finder anvendelse på den foreliggende situation, finder opholdsdirektivets artikel 16 om ret til tidsbegrænset ophold i værtsmedlemsstaten følgelig heller ikke anvendelse.